

# Jaką formę spółki wybrać, żeby była

**PORADNIK>>** Cywilną, jawną, komandytową, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną – łączy słowo „spółka”, ale inne są odpowiedzialność wspólników, podatki, koszty, możliwości pozyskiwania kapitału.

CHARAKTERYSTYKA RODZAJÓW SPÓŁEK			
TYP SPÓŁKI	SKRÓT	CECHY CHARAKTERYSTYCZNE	FORMA PŁACENIA PODATKU
Spółka cywilna	s.c.	Spółka cywilna to umowa między wspólnikami prowadzącymi własne działalności gospodarcze, zawarta zgodnie z kodeksem cywilnym; spółka cywilna nie ma więc osobowości ani zdolności prawnej	Spółka nie płaci podatku dochodowego. Każdy wspólnik płaci PIT sam; koszty i dochody spółki do celów podatkowych dzieli się zgodnie z umową
<b>Spółki osobowe</b>			
Spółka jawna	sp.j.	Przedsiębiorstwo prowadzone razem przez wspólników, którzy za zobowiązania spółki odpowiadają całym swoim majątkiem. Spółka jawna nie jest osobą prawną, ale ma zdolność do czynności prawnych, czyli może np. kupować nieruchomości, zaciągać zobowiązania czy pozywać i być pozywana	Spółka nie płaci podatku dochodowego. Każdy wspólnik płaci PIT sam, koszty i dochody spółki do celów podatkowych dzieli się zgodnie z umową
Spółka partnerska	sp.p.	Taką spółkę mogą założyć wyłącznie osoby fizyczne w celu wykonywania wolnego zawodu. Partnerzy solidarnie odpowiadają za np. spłatę kredytów, podatki, ale nie ponoszą odpowiedzialności za szkody, które są spowodowane działaniem innych wspólników. Oznacza to, że za błąd w wykonaniu zamówienia odpowiada ten partner, który go popełnił	Jak wyżej
Spółka komandytowa	sp.k.	Spółka, w której prawa wspólników są mocno zróżnicowane. Komplementariusz prowadzi sprawy spółki i reprezentuje ją na zewnątrz, odpowiada też za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem. Natomiast komandytariusz odpowiada za zobowiązania sp.k. tylko do określonej w umowie sumy komandytowej. Powołanie spółki komandytowej wymaga aktu notarialnego	Jak wyżej
Spółka komandytowo-akcyjna	S.K.A.	Spółka komandytowo-akcyjna łączy cechy spółki komandytowej i spółki akcyjnej. Do utworzenia S.K.A. konieczny jest kapitał zakładowy w wysokości co najmniej 50 tys. zł. Podobnie jak w spółce akcyjnej, w S.K.A. funkcjonują takie organy, jak walne zgromadzenie oraz rada nadzorcza. Za zobowiązania S.K.A. komplementariusz odpowiada tak jak w zwykłej spółce komandytowej, natomiast akcjonariusz nie odpowiada.	Od 1 stycznia 2014 r. spółki komandytowo-akcyjne płacą podatek dochodowy od osób prawnych
<b>Spółki kapitałowe</b>			
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Sp. z o.o.	Najpopularniejszy w Polsce typ spółki kapitałowej. Do zarejestrowania wymagany jest kapitał zakładowy w wysokości 5 tys. zł. Za zobowiązania odpowiada spółka swoim majątkiem, tworzonym m.in. z wkładów wniesionych przez wspólników. Odpowiadać mogą także członkowie zarządu, jeśli nie zgłosili w porę wniosku o upadłość sp. z o.o., a jej majątek nie wystarcza na zaspokojenie wierzycieli. Umowę sp. z o.o. można zawrzeć w formie aktu notarialnego lub przez internet, korzystając z wzorca umowy.	Spółka płaci CIT
Spółka akcyjna	SA	Forma prawna wykorzystywana do prowadzenia dużych przedsięwzięć lub rozwijających się, które mogą pozyskać kapitał na giełdzie. Do założenia SA potrzebny jest kapitał zakładowy wynoszący co najmniej 100 tys. zł. Spółką kieruje zarząd kontrolowany przez radę nadzorczą powoływaną przez zgromadzenie akcjonariuszy.	Spółka płaci CIT

Barbara Waliszewska

redakcja@wip.pl

**D**ecydując się na konkretny rodzaj spółki, trzeba przeanalizować wszystkie jej aspekty. Ci, którzy tego nie zrobią, muszą się liczyć nie tylko z wyższymi kosztami, ale nawet z utratą majątku firmy i osobistego.

## Oszczędzanie na podatkach

Podatki to jeden z podstawowych czynników decydujących o wyborze formy prawnej biznesu. Choć forma ta nie wpływa na podatek od towarów i usług oraz akcyzę, ma duży wpływ na podatek dochodowy (CIT lub PIT). – Udziałowcy spółek kapitałowych są opodatkowani podwójnie. Najpierw 19 proc. płaci spółka, a potem kolejne

19 proc. od dywidendy uiszczając udziałowcy czy akcjonariusze – wyjaśnia Andrzej Dębiec z Kancelarii Hogan Lowells.

W spółkach osobowych podatek dochodowy płaci się raz. Stąd ich popularność nawet wśród prowadzących duże biznesy. Przez kilka lat na topie były spółki komandytowo-akcyjne, które mimo sporych obrotów nie płaciły CIT. Jednak od początku tego roku spółki te płacą już podatek dochodowy tak jak spółki kapitałowe. Ale... jest jeszcze możliwość utworzenia spółki komandytowej, w której komplementariuszem będzie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W takim przypadku sp. z o.o. będzie zajmowała się administrowaniem i zarządzaniem spółką komandytową, a jej udział w zysku może być bardzo ograniczony. Większość zysku może przypaść komandytariuszom – osobom fizycznym.

– W takim połączeniu spółek możliwe jest, że bardzo duża część dochodu będzie opodatkowana jednokrotnie – podpowiada Andrzej Dębiec.

Optymalizacja podatkowa jest też przyczyną popularności spółek z udziałem zagranicznych partnerów, którymi są należące do Polaków firmy zarejestrowane

# dobra dla prowadzonej działalności

w ramach podatkowych. Jednak już niedługo. 18 marca rząd przyjął projekt ustawy, który ma uniemożliwić ucieczkę przed podatkami za granicę (pisaaliśmy o tym: „Rząd utrudni firmom wyprowadzanie zysków z Polski” w numerze 8 TBiP).

## Zapewnienie bezpieczeństwa

Pomysł może nie wypalić, mogą zawieść wspólnicy czy zmienić się rynek i interes upadnie. Dla wspólnika spółki jawnej czy cywilnej oznacza to groźbę zaspokajania wierzycieli spółki z dorobku własnej rodziny. Dlatego eksperci podkreślają, że założenie nowego przedsiębiorstwa warto zacząć od przemyślenia spraw związanych z bezpieczeństwem majątku.

– Zawsze jest coś za coś. Koszty założenia czy obsługi księgowej sp. z o.o. są wyższe niż spółki jawnej, ale ryzyko utraty majątku mniejsze. Dobrym rozwiązaniem może okazać się wybór spółki komandytowej, w której osoby fizyczne będą komandytariuszami. W takiej sytuacji ich odpowiedzialność za zobowiązania spółki może być ograniczona do wysokości sumy komandytowej – wyjaśnia Andrzej Dębiec.

## Księgowość i ZUS

Eksperti zwracają też uwagę, że decydując się na rodzaj spółki, warto wziąć pod uwagę zakres obowiązków administracyjno-publicznych.

– Koszty obsługi księgowości firmy zależą od czynników takich, jak forma prowadzonej działalności, jej przedmiot, zakres oczekiwanej przez klienta obsługi i liczba dokumentów, które należy zaksięgować – tłumaczy Piotr Urynowicz, dyrektor w Mac Auditor. Wyjaśnia, że tańsza jest obsługa jednostek rozliczających się na zasadach księgowości uproszczonej, z której mogą korzystać: działalności gospodarcze, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych i spółki partnerskie, niż firm prowadzących księgi rachunkowe.

Jak różnice między spółkami wyglądają w liczbach? Przy założeniu, że w małej firmie handlowej księguje się 20–30 dokumentów, miesięczny koszt uproszczonej księgowości to 200–300 zł miesięcznie. W sp. z o.o. prowadzącej pełną księgowość to już 600–1000 zł. Do tego dochodzi koszt sporządzenia sprawozdania finansowego (w wysokości wynagrodzenia za jeden miesiąc księgowania). W spółce akcyjnej koszty obsługi księgowej są takie same jak w sp. z o.o. aż do momentu wejścia na giełdę, a wtedy wzrastają nawet kilkakrotnie.

Liczby te są oczywiście orientacyjne. W dużych firmach koszty liczone od dokumentu spadają, ale często pojawia się rachunkowość zarządcza. W spółkach komandytowo-akcyjnych czy w połączeniu komandytowej ze sp. z o.o. konieczne jest prowadzenie księgowości dwóch podmiotów wchodzących w skład tego połączenia. Oddzielną księgowość musi bowiem prowadzić wspólnik, a oddzielną spółka.

Ciekawy jest też wpływ formy prawnej firmy na składki ZUS. Osoba prowadząca działalność gospodarczą (udziałowiec spółki osobowej) płaci dziś co najmniej 1042,46 zł miesięcznie (rozpoczynający działalność 426 zł miesięcznie przez dwa lata). Spółka z o.o. umożliwia unikanie ZUS. Wypłacając sobie wynagrodzenie za zarządzanie spółką lub na poczet dywidendy, udziałowiec nie płaci składek.

## Jak wybierają udziałowcy

Żeby wybrać najbardziej korzystną formę prowadzenia działalności biznesowej, trzeba dużo wiedzieć o danym biznesie, o umiejętnościach swoich i wspólników, a do tego właściwie przewidzieć przyszłe obroty. Trudno mieć taką wiedzę przed startem przedsiębiorstwa. – Jak pokazują badania, wybór formy prawnej firmy często jest oparty na intuicji, obserwacji otoczenia, czyli wiedzy o doświadczeniach innych przedsiębiorców – mówi Arkadiusz Pączka, ekspert Pracodawców RP. I dodaje, że rozpoczynający biznes najczęściej wybierają indywidualną działalność albo spółkę z o.o. czy akcyjną.

O skutkach złego wyboru formy opodatkowania czytaj **str. 46**

**Spółki zarejestrowane w KRS (25 marca)**

**243 367**

Spółki z o.o.

**8160**

Spółki akcyjne

**33 993**

Spółki jawne

**13 310**

Spółki komandytowe

**1986**

Spółki partnerskie

Jaką formę spółki wybrać, żeby była dobra dla prowadzonych inwestycji. Więcej o sposobie pozyskiwania dotacji UE na **funduszu unijnym @wip.pl**



**KOMENTARZ EKSPERTA**

**Jan Kordasiewicz**

wspólnik zarządzający w **Kancelarii Doradztwa Gospodarczego Cieślak & Kordasiewicz**

Forma prawna spółki nie jest decydująca przy możliwości składania wniosku aplikacyjnego i uzyskiwania dofinansowania z UE. Dotacje mogą bowiem otrzymywać zarówno osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, jak i osoby prawne oraz spółki osobowe nieposiadające osobowości prawnej. Forma prawna nie wpływa też na ocenę firmy, np. spółki akcyjne nie są z założenia lepiej i poważniej postrzegane niż spółki jawne. Jeżeli jednak miałbym rekomendować najlepszą formę prawną, to zdecydowałbym się na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W praktyce może mieć to ogromne znaczenie – szczególnie przy definiowaniu tzw. powiązań pomiędzy podmiotami. Spółki posiadające osobowość prawną trudniej uznać za tzw. podmioty zależne lub partnerskie, a jest to niezwykle ważne dla statusu firmy (mikro, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo). Wpływa to na poziom dofinansowania, a często nawet możliwość ubiegania się o dotację (np. z wielu konkursów są wykluczone duże firmy). Dodatkowo w przypadku osoby prawnej, po wyrażeniu zgody przez instytucję udzielającą dotacji, istnieje możliwość sprzedaży udziałów w spółce. Jest to niezwykle ważne, ponieważ to właśnie osoba prawna dalej pozostaje właścicielem projektu i nie narusza tzw. okresu jego trwałości, który wynosi co najmniej 3 lata. Poddanie projektu znaczącej modyfikacji może skutkować nawet zwrotem dofinansowania.



**KOMENTARZ EKSPERTA**

**Monika Skocz**

senior associate w kancelarii Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza

Wybór formy prawnej spółki to kwestia bardzo indywidualna. Nie ma takiego rodzaju spółki, który byłby odpowiedni dla każdego przedsiębiorcy i w każdej sytuacji. Przedsiębiorcy zwykle najpierw liczą koszty, głównie obciążenia podatkowe. Z tego punktu widzenia bardziej opłacalne są spółki osobowe. Warto jednak wziąć pod uwagę również ryzyka występujące na rynku produktów lub usług, które przedsiębiorca zamierza oferować, a także wielkość zobowiązań i inwestycji, które mogą się wiązać z prowadzoną działalnością. Wówczas korzystniejsze (z uwagi na ochronę majątków osobistych wspólników/akcjonariuszy) może okazać się założenie spółki kapitałowej, najczęściej sp. z o.o. Spółki z o.o. stanowią atrakcyjną formę prawną prowadzenia działalności również pod względem pozyskiwania funduszy unijnych. W grupie spółek prawa handlowego, które pozyskały dotacje unijne w perspektywie finansowej 2007–2013, prawie 70 proc. to właśnie te spółki. Wpływ na to miały stosunkowo niskie koszty ich założenia i utrzymania, jak również stosunkowo prosta struktura organizacyjna.

Do prowadzenia tradycyjnego biznesu z innymi osobami najczęściej wybiera się spółki: cywilną, jawną, partnerską i komandytową. Spółki cywilne czy jawne to rozwiązania dla interesu rodzinnego lub prowadzonego z zaufanym partnerem. Zaletą takich firm są minimalne koszty założenia. Nie ma konieczności wyłożenia kapitału zakładowego. Spółki cywilnej się nie rejestruje. Rejestracja jawnej w Krajowym Rejestrze Sądowym to 500 zł i 100 zł za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Spółki komandytowa lub komandytowo-akcyjna to z kolei częste formy współpracy osoby (lub firmy) ze wspólnikiem posiadającym kapitał, a niezamierzającym angażować się w zarządzanie biznesem. Tu koszty założenia razem z aktem notarialnym to już około 5 tys. zł.

– Problem wyboru formy prawnej prowadzenia działalności nie kończy się wraz z założeniem przedsiębiorstwa. Wraca on na kolejnych etapach rozwoju firmy. Forma dobra na początku działalności może bowiem z czasem utrudniać rozwój i ekspansję rynkową przedsiębiorstwa – dodaje Arkadiusz Pączka. ■